

ØVELSESVejledning: DILEMMAKORT

6. klasse

TID

15-20 minutter

MÅL

- At eleverne kommer med bud på, hvad man kan gøre, hvis man selv eller andre oplever noget uønsket på nettet.

FREMGANGSMÅDE

Inddel eleverne i mindre grupper. Forklar dem, at de nu skal arbejde med nogle dilemmaer, som børn har skrevet ind til BørneTelefonen om.

Læs nu et dilemma op, og bed eleverne tale i grupperne om,

- hvorfor de tror, at barnet har skrevet til BørneTelefonen?
- hvad barnet selv kan gøre?
- hvad andre kan gøre?
- hvor man kan få hjælp, hvis man oplever noget lignende?

Lad nu grupperne fortælle deres råd i plenum. Du kan bruge spørgsmålene på de næste sider til at facilitere dialogen.

VÆR SÆRLIG OPMÆRKSOM PÅ:

Dilemmaerne er udvalgte beskeder, som børn i aldersgruppen har sendt ind til BørneTelefonen. Det er ikke sikkert, alle dilemmaerne er relevante for din klasse, så vi anbefaler, at du udvælger dem, der passer til eleverne.

For mere viden om lovgivning og hjælp i tilfælde af en digitale krænkelse kontakt Sletdet.dk.

På BørneTelefonens side [Børn Hjælper Børn](#) kan eleverne gå ind og læse breve fra andre børn og give gode råd.

Bliver filmet

Min ven har fået snap. Det er fedt at vi kan skrive sammen. Problemet er bare hun er begyndt at filme mig og andre i smug. Sådan under bordet. Jeg har flere gange sagt 'filmer du?' hvor hun så siger nej og slukker. Men det gør hun jo, for senere er der en video i klassechatten lagt op af hende. Har snakket med min anden ven som var ked af det over det. Hvad skal jeg gøre? Har jo prøvet at sige det til hende.

Barn, 12 år

Spørgsmål:

- Hvad er reglerne om at tage billeder og filme andre?
- Hvad er reglerne om at dele billeder og videoer af andre?

Det kan være en anledning til at tale om ...

- At man ikke må dele billeder af hinanden uden samtykke.
- At børn har ret til at få hjælp, hvis der bliver delt billeder af dem uden samtykke.

Modtaget nøgenbilleder

Der er mange der synes det er sjovt at sende mig nøgenbilleder fordi de godt ved det overskrider mine grænser helt vildt. Så mit spørgsmål er om der er en måde at få det stoppet på fordi jeg føler mig som et dårlig menneske fordi jeg føler det er min skyld hvis de nogensinde får delt et billede. Det skal lige siges at jeg ALDRIG kommer til at tage et screenshot af et nøgenbillede. Men hvad skal jeg gøre?

Barn, 13 år

Spørgsmål:

- Hvad kan man gøre, hvis nogen sender billeder eller videoer, som man ikke har lyst til at modtage?
- Hvilke regler er der for, hvilke billeder man må sende til andre?

Det kan være en anledning til at tale om ...

- Barnet synes både det er ubehageligt og føler skyld over at modtage billederne. Det er aldrig barnets skyld, ligesom det heller ikke er barnets skyld, hvis de får delt et billede uden samtykke.

Vigtigt at vide om lovgivning

Det er ulovligt at sende et nøgenbillede til nogen, der ikke har bedt om det. I lovgivningen er det sidestillet med at blotte sig for nogen i det fysiske rum.

Afhængig af telefon

Hej. Jeg er desværre er blevet ret afhængig af min telefon. Jeg tjekker for eksempel hele tiden TikTok af ingen grund, men bare fordi det er blevet en vane. Mine forældre er også blevet ret træet af at jeg hele tiden er på telefonen. Håber i har nogle tips eller noget. Knus mig

Barn, 13 år

Spørgsmål:

- Hvad kan man selv gøre for at ændre sine telefonvaner?
- Hvad kan voksne gøre for at hjælpe børn med at få et balanceret forhold til telefonen?

Det kan være en anledning til at tale om ...

- Hvordan digitale adfærdsdesigns er konstrueret til at fastholde opmærksomheden og det derfor kan være svært at kæmpe imod.
- Hvilke indstillinger man kan lave på sin telefon for at modvirke fastholdelse fx:
 - Slå notifikationer fra
 - Sætte timer på de apps, som man har svært ved at styre
 - Fjern farver fra skærmen
 - Flyt apps, som er svære at styre, væk fra startskærmen
 - Slå autoplay fra.

Vær opmærksom på

Det er stærke kræfter, der er bygget ind i sociale medier. De spiller både på psykologiske mekanismer og ønsket om at være en del af fællesskabet. Alligevel føler mange børn skyld over ikke at kunne styre deres mobilbrug.

Ved at hjælpe dem med at få øje på nogle af de mekanismer sociale medier bruger, hjælper du både eleverne med at modvirke dem og stiller dig til rådighed som en ikke-fordømmende voksen, de kan tale med om deres liv på og med sociale medier.

Modtager grimme beskeder

Hej, jeg har det seneste år har modtaget grimme beskeder online som: "Dræb dig selv", "Der er ingen der kan lide dig", "Du er en idiot som ingen kan lide" osv. Dog har jeg aldrig talt med mine forældre om det da jeg ikke er så god til sådan og har aldrig været det. Jeg synes det er svært at snakke om dybe ting med folk som man er tæt på.

Barn, 12 år

Spørgsmål:

- Hvordan tror I, at det føles, når en, man ikke kender, skriver grimme ting til en?
- Er der forskel på at få ubehagelige beskeder fra en, man kender, og en fremmed?

Det kan være en anledning til at tale om ...

- At det er ubehageligt at blive skrevet grimt til, få onde kommentarer og blive mobbet online.
- At som barn har du ret til et liv uden mobning. Det er de voksnes ansvar at hjælpe med, at det sker.
- Hvordan man ved hjælp af privatindstillinger i forskellige apps kan sørge for, at fremmede ikke kan kontakte én.

Ghostet

Jeg skriver til jer fordi jeg har haft det ret svært på det sidste. Jeg føler ikke rigtigt, at mine venner gider mig, f.eks på snap. På snap er ALLE mine venner begyndt at kun åbne mine snaps og ikke engang svare. Har allerede skrevet til flere af dem, at jeg føler de ikke gider mig, men de siger bare de ikke er sure. Jeg ved virkelig ikke hvad jeg skal gøre.

Barn, 13 år

Spørgsmål:

- Hvilke grunde kan der være til, at man ikke lige svarer på en besked?
- Hvad kan man gøre, for at alle føler sig som en del af fællesskabet?

Det kan være en anledning til at tale om ...

- Klassens digitale fællesskab. De digitale fællesskaber hænger uløseligt sammen med klassens fysiske fællesskab – derfor kan man også få hjælp af de voksne på skolen.
- At der kan være masser af gode grunde til, at nogen ikke lige svarer med det samme. Fx at de har skærmtid eller var i gang med noget andet.